

Силабус
навчальної дисципліни
Психологія спілкування
2025-2026 навчальний рік

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (музичне мистецтво та англійська мова)»

Спеціальність 014 Середня освіта предметної спеціальності 014.13 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Галузь знань: 01 Освіта /Педагогіка

Рівень вищої освіти: перший

Викладач	Макарова Тетяна Михайлівна
Посилання на сайт	https://fppom.bdpu.org.ua/kafedra-psyhologiyi/
Контактний тел.	0980406574
Е-mail викладача:	makarova.vivat@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний

Обсяг курсу на поточний навчальний рік (денна/заочна форма):

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
5/150	20	18	112	Залік
5/150	4	4	142	Залік

Семестр: весняний.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: спілкування, вербальні засоби спілкування, невербальні засоби спілкування, комунікативна сторона спілкування, інтерактивна сторона спілкування, перцептивна сторона спілкування, ефективне спілкування.

Мета та предмет курсу.

Метою навчального курсу «Психологія спілкування» є формування у здобувачів вищої освіти наукового розуміння основ психології спілкування, різних підходів до феноменології і конкретних проявів спілкування, ознайомлення з основними принципами ефективного спілкування.

Предметом навчального курсу «Психологія спілкування» є процес взаємодії людей, який охоплює комунікацію (обмін інформацією, думками, досвідом), взаємодію (взаємодія в результаті обміну) та міжособистісне сприйняття.

Компетентності та програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою:

№		Компетентності
1.	<i>Загальні компетентності</i>	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, філософії та закономірностей розвитку предметної області; планувати, організовувати та реалізовувати на практиці дії зі зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального й духовного) в тому числі й учнів з особливими освітніми потребами.</p> <p>ЗК-3. Здатність до навчання, самонавчання й опанування сучасних знань, необхідних для організації ефективної діяльності у професійній сфері; пошуку, оброблення й аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК4. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами (усною та писемною формами), демонструвати навички нормативного літературного мовлення у професійній сфері./</p> <p>ЗК5. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і цифрових технологій, пошуку та критичного аналізу відкритих інформаційних джерел державною і англійською мовами, відповідального їх використання для вирішення професійних завдань та саморозвитку</p> <p>ЗК6. Здатність до особистісного і професійного самовизначення, самоствердження й самореалізації; толерантного ставлення до всіх суб'єктів педагогічної взаємодії.</p> <p>ЗК7. Здатність до організації партнерсько-лідерських</p> <p>ЗК8. Здатність діяти на основі принципів і норм педагогічної етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й здобувачами освіти на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі. /</p>

		ЗК9. Здатність виконувати незалежно, описувати, аналізувати та критично оцінювати наукові дослідження
--	--	--

Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)

PRL 1. To master knowledge of the basics of history, philosophy, psychology, pedagogy, which provide the development of general culture and socialization of the individual.

PRL 2. To generate basic knowledge and understanding of the basics of Music, other Arts, English in professional activities.

PRL 3. To demonstrate knowledge and understanding of traditional and innovative forms, methods, tools, technologies of teaching the integrated course "Art" and "Musical Art" and apply through the use of the state and English language in professional and scientific activities.

PRL 4. To classify, integrate, extrapolate and interpret, both in the state and English languages, musical compositions and works of Art and Art processes, taking into account national and regional contexts in the academic environment.

PRL 5. To illustrate vocal and instrumental compositions skillfully, using English and languages of the national communities of the Northern Azov Sea Region both in the educational process and in the professional sphere at the regional, national, European and globalization levels (festivals, competitions, workshops, etc.), using English content.

PRL 6. To use modern information and digital technologies to solve professional problems and in the process of self-development, organizing academic communication in the State and English languages.

PRL 7. To demonstrate knowledge of special musical terminology in English, solfeggio skills, reading music, accompaniment, improvisation, transposition of musical compositions.

PRL 8. To apply knowledge at the modern level of music, related arts (vocal, instrumental, fine, choreographic, etc.) and English in order to understand the interdisciplinary links between them for their further integration in the educational process.

PRL 9. To classify, correlate, analyze and evaluate critically free sources of information in the State and English languages for educational activities and scientific research.

PRL 10. To conduct objective diagnosis, correction of personal development and musical abilities of students, including those with special educational needs and musically gifted students.

PRL 11. To carry out objective control, analysis and assessment of the level of academic achievement of students in the integrated course "Art" and "Musical Art", taking into account the importance of maintaining physical and mental health (own and others), including students with special educational needs.

PRL 12. To implement current educational programs for NUS and IGSE in art (integrated course "Art" and "Musical Art") in professional activities, guided by the

regulations of the legal framework.

PRL 13. To create partnership and leadership relationships in teams of like-minded people, to discuss, experiment, argue, summarize, make effective decisions in standard and uncertain conditions, take responsibility for the results of joint activities.

PRL 14. To plan, organize, implement, summarize self-study work, to be able to get the result in a determined deadline with an emphasis on professional integrity and the prevention of plagiarism.

PRL 15. To analyze, develop and implement scientific research in the state and English languages to solve professional problems, self-development, self-improvement and self-presentation.

ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль 1. СПІЛКУВАННЯ В СИСТЕМІ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН

Тема 1. Теоретичні аспекти процесу спілкування.

Класифікація видів спілкування, функцій. Основні форми спілкування. стратегій та тактики спілкування. Вікові особливості спілкування. Вибір партнера по спілкуванню.

Тема 2. Спілкування як обмін інформацією.

Специфіка процесу обміну інформацією. Засоби спілкування. Модель мовленнєвої комунікації. Особливості зворотного зв'язку. Слухання та говоріння. Невербальні канали передачі інформації.

Тема 3. Взаємодія в процесі спілкування.

Інтерактивна сторона спілкування. Різновиди міжособистісних контактів. Психологічний вплив на партнерів по спілкуванню.

Тема 4. Спілкування як сприйняття.

Характеристика соціальної перцепції. Механізми та ефекти соціальної перцепції. Візуальна психодіагностика.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СПІЛКУВАННЯ

Тема 5. Специфіка, структура та функції ділового спілкування.

Ділова бесіда, переговори. Проведення зборів та нарад. Виробничі конфлікти, стилі курівництва. Переговори як різновид ділового спілкування.

Тема 6. Конфлікти в спілкуванні.

Сутність та природа конфлікту. Причини конфліктів у спілкуванні. Особливості конфліктів у професійній діяльності педагога. Інструменти аналізу конфліктів. Стратегія і стиль поведінки у конфліктній ситуації. Шляхи запобігання та конструктивне вирішення конфліктів.

Тема 7. Педагогічне спілкування.

Характеристики педагогічного спілкування. Психологічна характеристика впливу вчителя на учнів: прояв уваги, прохання, вимога, оцінка дій учнів, винагорода і покарання, оцінка та її психологічний вплив, гумор. Стилі педагогічного спілкування. Поведінка вчителя в конфліктних ситуаціях.

Тема 8. Міжособистісні відносини та спілкування в родині.

Прив'язаність дітей до батьків, типи прив'язаності. Стилі спілкування і взаємодії дітьми з батьком та матір'ю. Вихованні дітей у процесі сімейного виховання. Кризи сімейних відносин.

Методи навчання: словесні (лекція, розповідь, бесіда, дискусія), наочні (демонстрація, презентація), практичні (вправи, практичні роботи, рольові ігри, робота з кейсами).

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час підсумкового контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, заява) навчання може відбуватися на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу передбачає використання ТЗН (мультимедійний проектор, екран, ноутбук тощо), офіційних каналів зв'язку (Viber, Google, Zoom, Skype, електронна пошта тощо) та освітніх платформ (MOODLE та ін.).

Система оцінювання та вимоги:

Предмет контролю		Максимально можлива сума балів		
		Самостійна робота	Практичне заняття	Разом
Змістовий модуль I	Тема 1	2	5	
	Тема 2	2	4	
	Тема 3	2	4	
	Тема 4	2	4	
Змістовий модуль II	Тема 5	2	4	
	Тема 6	2	4	
	Тема 7	2	5	
	Тема 8	2	4	
Поточне оцінювання		16	34	50
Залік (підсумкова контрольна робота)		50		50
Всього				100

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа-консультації, читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими змістом курсу, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Система оцінювання

Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти застосовується внутрішня університетська шкала. Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітньої компоненти є єдиним в Університеті, не залежить від форм і методів оцінювання, складає 50 балів.

Оцінка за університетською шкалою

90-100

78-89

65-77

58-64

50-57

35-49

1-34

Оцінка за шкалою ЄКТС

A

B

C

D

E

FX

(з можливістю повторного складання)

F

(з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Волошенко М., Азаркіна О. Психологія професійного спілкування : навчальний посібник. Херсон : ОлдіПлюс, 2021. 280 с.
2. Курова А. В. Психологія спілкування : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2020. 79 с.
3. Максименко С. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 272 с.
4. Москалець В. Загальна психологія : підручник. Київ : Ліра-К., 2021. 564 с.
5. Савчин М. Загальна психологія : підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2020. 344 с.
6. Сергієнкова О., Столярчук О., Коханова О. Загальна психологія. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 296 с.

Допоміжні

1. Борг Дж. Мистецтво говорити. Таємниці ефективного спілкування. Харків : Фабула, 2019. 304 с.
2. Васильєва О. А. Психологія ділового спілкування : навчально-методичний посібник. Ізмаїл : ІДГУ, 2018. 177 с.
3. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В., Альохіна Н. В., Шаповалова В. С. Психологія спілкування : навч. посіб. 2- ге вид., перероб. і допов. Харків : НФаУ, 2018. 140 с.
4. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2018. 240 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого
4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>
C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB Електронна бібліотека
“УКРАЇНКА”
5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека
6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники. Інформаційні ресурси